

Etusivu>Kanteen nostaminen>EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät>**Jäsenvaltioiden yleiset tuomioistuimet**

Jäsenvaltioiden yleiset tuomioistuimet

Unkari

Tässä osiossa on tietoa yleisistä tuomioistuimista Unkarissa.

Yleiset tuomioistuimet – johdantoa

Toimivalta riita-asioissa

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet

Piirioikeudet ja yleiset tuomioistuimet

Piirioikeuksien (*járásbírószékek*) toimivaltaan kuuluvat kaikki asiat, jotka eivät lain mukaan kuulu yleisten tuomioistuinten toimivaltaan.

Yleiset tuomioistuimet (*törvényszékek*) käsittelevät ensimmäisenä oikeusasteena seuraavia asioita:

varallisuusoikeudelliset kanteet, joissa vaateen määrä on yli 30 miljoonaa Unkarin forinttia (noin 106 000 euroa), paitsi jos kanne pannaan vireille samaan aikaan avioerohakemuksen kanssa

tekijänoikeuksia ja niihin liittyviä oikeuksia sekä teollisoikeuksia koskevat kanteet

kanteet, joissa haetaan korvausta hallinnollisen toimivaltansa mukaisesti toimineen henkilön suorittamissa virallisissa menettelyissä aiheutuneista vahingoista tavarakuljetuksia ja tavaroiden jälleenlähettämistä koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät kanteet

kansalaisyhteisöjen loukkauksiin liittyvät siviilioikeudelliset kanteet, loukkauksista aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi esitetyt kanteet mukaan luettuina edellyttäen, että vahingonkorvauskanteet on nostettu yhdessä oikeuksien loukkauksiin liittyvien kanteiden kanssa tai niiden käsittelyn aikana

arvopapereihin liittyvät kanteet

herjaukskanteet

tietty laissa säädetyt yhtiöoikeudelliset riita-asiat:

kanteet, joissa pyydetään yrityksen rekisteröintiä koskevan päätöksen kumoamista

yrityksen perustamiskirjan tai yhtiöjärjestyksen voimassaolon, pätemättömyyden tai voimaantumisen vahvistamista koskevat kanteet

yrityksen hallinnon tekemien päätösten tarkistamista koskevat kanteet

osakkuutta koskevat riita-asiat yrityksen ja osakkaiden (entisten osakkaiden) välillä sekä osakkaiden (entisten osakkaiden) välillä

kanteet, jotka liittyvät määräosuuden hankkimiseen yhtiössä

kanteet, jotka liittyvät niiden osakkaiden vastuuta koskevien sääntöjen muuttamiseen, joilla on rajallinen vastuu yrityksen veloista

tietty kanteet, jotka liittyvät rekisteröityihin yhdistyksiin, joita ei katsota yrityksiksi:

kanteet, jotka on nostanut yhdistysten valvonnasta vastaava elin

jäsenyyttä koskevat riita-asiat yhdistyksen ja jäsenten (entisten jäsenten) välillä sekä jäsenten (entisten jäsenten) välillä

terveyspalvelujen tarjoajan kanssa tehtyihin rahoitussopimuksiin liittyvät kanteet

vahvistamiskanteet, joiden arvo ylittää edellä mainitun määrän

epäoikeudenmukaisiin sopimusehtoihin liittyvät kanteet

vahingonkorvauskanteet, jotka liittyvät asianosaisten oikeuteen oikeudenmukaiseen menettelyyn ja menettelyn kohtuulliseen keston

muut kanteet, jotka lain mukaan kuuluvat yleisten tuomioistuinten toimivaltaan

jos asiassa on useita kantajia, joista yksi kuuluu yleisen tuomioistuimen toimivaltaan, asia käsitellään yleisessä tuomioistuimessa.

Toisen oikeusasteen tuomioistuimet

Yleiset tuomioistuimet (*törvényszékek*): ensimmäisenä oikeusasteena toimivien piirioikeuksien toimivaltaan kuuluvissa asioissa sekä hallinto- ja työtuomioistuinten toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet (*ítéltáblák*): ensimmäisenä oikeusasteena toimivien yleisten tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Korkein oikeus (*Kúria*): alueellisista muutoksenhakutuomioistuimista tulevissa asioissa. Myös asioissa, joissa ratkaisun on antanut yleinen tuomioistuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena ja joissa asianosaiset oikeudellisine edustajineen vaativat yhdessä, että asia on ratkaistava korkeimmassa oikeudessa, mikäli valituksen perustana on aineellisen oikeuden rikkominen. Varallisuusoikeuteen liittyvissä kanteissa asia voidaan käsitellä korkeimmassa oikeudessa vain, jos riita-asian vaateen arvo on yli 500 000 Unkarin forinttia (noin 1 840 euroa).

Korkein oikeus tekee päätökset hakemuksista, joissa pyydetään arvioimaan uudelleen lopullista tuomiota (*felülvizsgálati kérelem*).

Tuomioistuinten kokoonpano

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin koostuu yleensä **yhden tuomarin** kokoonpanossa, mutta eräissä laissa säädetyissä tapauksissa kokoonpanossa on oltava **yksi ammattituomari** (*hivatásos bíró*) ja **kaksi lautamiestä** (*ülnök*), jotka muodostavat **jaoston** (*tanács*). Lautamiehillä on oikeuskäsittelyssä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin ammattituomarilla. Vain ammattituomarit voivat kuitenkin toimia yhden tuomarin kokoonpanossa (*egyesbíró*) ja jaoston puheenjohtajina (*tanácselnök*).

Toisen asteen tuomioistuinten (yleiset tuomioistuimet ja alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet) kokoonpanossa on **kolme ammattituomaria**.

Lopullisen tuomion uudelleen arviointia koskevissa asioissa korkeimman oikeuden kokoonpanossa on **kolme** (erityisen monimutkaisissa asioissa **viisi**) ammattituomaria.

Tuomioistuinten toimivalta

Yleinen toimivalta: Yleensä toimivalta on vastaajan kotipaikan mukaan toimivaltaisella tuomioistuimella, ellei jollakin toisella tuomioistuimella ole asiassa yksinomaista toimivaltaa. Toimivallasta säädetään tarkemmin laissa (esim. ellei vastaajalla ole kotipaikkaa, toimivalta määräytyy vastaajan asuinpaikan mukaan).

Yleisen toimivallan lisäksi laissa säädetään erityisestä toimivallasta (vaihtoehtoinen toimivalta, yksinomainen toimivalta).

Jos asiassa sovelletaan vaihtoehtoista toimivaltaa, kantaja voi sen tuomioistuimen sijaan, jolla on yleinen toimivalta, nostaa kanteen valitsemassaan toisessa, laissa tarkoitettussa tuomioistuimessa, ellei asiassa ole määritelty yksinomaista toimivaltaa (esim. lapsen sijoittamista koskeva kanne on mahdollista nostaa myös lapsen asuinpaikan mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa, ja vahingonkorvauskanne voidaan nostaa vahingon tapahtumapaikan mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa jne.)

Jos asiassa sovelletaan yksinomaista toimivaltaa, kanne voidaan nostaa vain tietyssä tuomioistuimessa.

Toimivalta rikosasioissa

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet

Yleensä **piirioikeuksilla** on toimivalta käsitellä rikosasioita.

Yleiset tuomioistuimet voivat kuitenkin käsitellä rikosasioita seuraavissa tapauksissa:

rikokset, joista seuraa enintään 15 vuoden vankeusrangaistus tai elinkautinen vankeus sekä

rikokset valtiota vastaan (rikoslain X luku)

rikokset ihmisyyttä vastaan (rikoslain XI luku)

murhaa valmisteleva salahanke, kuolemantuottamus (rikoslain 166 §:n 3 ja 4 momentti), tappo (rikoslain 167 §), hengenvaarallisen (kuolettavan) vamma aiheuttaminen (rikoslain 170 §:n 6 momentti ja 7 momentin kolmas virke), ihmisryöstö (rikoslain 175/A §), ihmiskauppa (rikoslain 175/B §), lääketieteellisiä toimenpiteitä, lääketieteellistä tutkimusta ja potilaan itsemääräämisoikeutta koskeviin sääntöihin kohdistuvat rikokset (rikoslain XII luvun II osasto)

rikokset, jotka kohdistuvat vaaleihin, kansanäänestyksiin, kansalaisaloitteisiin sekä eurooppalaisiin kansalaisaloitteisiin (rikoslain 211 §), luottamuksellisten tietojen väärinkäyttö (rikoslain XV luvun III osasto), virka-aseman väärinkäyttö (rikoslain XV luvun IV osasto), kansainvälistä suojelua nauttivaan henkilöön kohdistuva väkivalta (rikoslain 232 §), vankilamellakka (rikoslain 246 §), oikeudenkäytön haittaaminen kansainvälisessä tuomioistuimessa (rikoslain 294/B §), (kansainvälisoikeudelliset) julkisoikeudelliset rikokset (rikoslain XV luvun VII ja VIII osasto)

terroriteot (rikoslain 261 §), kansainvälisten taloudellisten rajoitteiden rikkominen (rikoslain 261/A §), ilma-alusten sekä joukkoliikenteeseen tai tavarankuljetukseen tarkoitettujen raideliikennevälineiden, alusten ja ajoneuvojen haltuunotto (rikoslain 262 §), rikollisjärjestykseen osallistuminen (rikoslain 263 /C §)

sotilasvarusteiden ja -palvelujen sekä kaksikäyttötuotteiden väärinkäyttö (rikoslain 263/B §), sisäpiiririkkomus (rikoslain 299/A §), sijoituspetos (rikoslain 299 /B §), pyramidihuijaus (rikoslain 299/C §), rahanpesu (rikoslain 303 §)

yleisen vaaran aiheuttaminen, josta aiheutuu suuria tai vakavia taloudellisia menetyksiä (rikoslain 259 §:n 2 momentin b kohta), julkisten palvelujen tarjonnan häiritseminen, josta aiheutuu suuria tai erittäin vakavia taloudellisia tappioita (rikoslain 260 §:n 3 ja 4 momentti), tietojärjestelmiä ja niihin sisältyviä tietoja vastaan tehdyt rikokset, joista aiheutuu suurta tai erittäin vakavaa vahinkoa (rikoslain 300/C §:n 4 momentin b ja c kohta), veropetos sekä siihen liittyvä valvonta- tai tarkastustehtävän laiminlyönti, josta seuraa suuri tai huomattava verotulojen menetys (rikoslain 310 §:n 4 momentin a kohta, 5 momentin a kohta ja 6 momentti sekä 310/A §), käteisen rahan vastineiden väärinkäyttö, josta aiheutuu suurta tai erittäin suurta vahinkoa (rikoslain 313/C §:n 5 momentin a kohta ja 313/C §:n 6 momentti), arvokkaan tai erittäin arvokkaan tavaran varastaminen (rikoslain 316 §:n 6 momentin a kohta ja 316 §:n 7 momentti) tai kavaltaminen (rikoslain 317 §:n 6 momentin a kohta ja 317 §:n 7 momentti), petos, josta aiheutuu suurta tai erittäin suurta vahinkoa (rikoslain 318 §:n 6 momentin a kohta ja 318 §:n 7 momentti), varojen väärinkäyttö, josta aiheutuu suuria tai erittäin vakavia taloudellisia menetyksiä (rikoslain 319 §:n 3 momentin c ja d kohta), huolimaton varainhoito, josta aiheutuu suuria tai erittäin vakavia taloudellisia menetyksiä (rikoslain 320 §:n 2 momentti), arvoltaan suuri tai erittäin suuri ryöstö (rikoslain 321 §:n 4 momentin b kohta) tai rosvoisuus (rikoslain 322 §:n 3 momentin a kohta), ilkivalta, josta aiheutuu suurta tai erittäin suurta vahinkoa (rikoslain 324 §:n 5 ja 6 momentti), arvokkaiden tai erittäin arvokkaiden varastettujen tavaroiden vastaanotto (rikoslain 326 §:n 5 momentin a kohta ja 326 §:n 6 momentti), tekijänoikeuksien ja niihin liittyvien oikeuksien rikkominen, josta aiheutuu suuria tai erittäin suuria taloudellisia menetyksiä (rikoslain 329/A §:n 3 momentti) ja teollisoikeuksien rikkominen (rikoslain 329/D §:n 3 momentti)

sotilasoikeuden piiriin kuuluvat rikokset

ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten rangaistavaksi säätämisestä ja niiden vanhentumisaikojen soveltamatta jättämisestä sekä eräiden kommunismin aikana tehtyjen rikosten syytteenpanosta annetussa laissa määritellyt kommunismin rikokset sekä rikokset, joihin ei kansainvälisen oikeuden mukaan sovelleta vanhentumisaikaa.

Tuomioistuinten **toimivalta** määräytyy yleensä sen perusteella, missä **rikos on tapahtunut**.

Jos syyllinen on tehnyt rikoksia usean eri tuomioistuimen toimialueella, toimivalta on **yleisillä tuomioistuimilla**.

Toisen oikeusasteen tuomioistuimet

Yleiset tuomioistuimet: ensimmäisenä oikeusasteena toimivan piirioikeuden toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet: ensimmäisenä oikeusasteena toimivan yleisen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Korkein oikeus: alueellisen muutoksenhakutuomioistuimen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, joissa tuomioistuimen ratkaisuun on mahdollista hakea muutosta.

Kolmannen oikeusasteen tuomioistuimet

Alueelliset muutoksenhakutuomioistuimet: asioissa, jotka yleinen tuomioistuin on ratkaissut toisena oikeusasteena.

Korkein oikeus: asioissa, jotka alueellinen muutoksenhakutuomioistuin on ratkaissut toisena oikeusasteena.

Tuomioistuinten kokoonpano

Jos käsiteltävänä olevasta rikoksesta voidaan määrätä vähintään kahdeksan vuoden vankeusrangaistus, **piirioikeus toimii kokoonpanossa, johon kuuluu yksi ammattituomari ja kaksi lautamiestä**. Muut asiat käsitellään **yhden tuomarin kokoonpanossa**.

Myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten toimiva **yleinen tuomioistuin käsittelee asioita kokoonpanossa, johon kuuluu yksi ammattituomari ja kaksi lautamiestä**.

Kun tuomioistuin käsittelee asioita **toisen tai kolmannen oikeusasteen** tuomioistuinten, siihen kuuluu **kolme ammattituomaria**. **Korkein oikeus käsittelee asioita joko kolmen tai viiden ammattituomarin kokoonpanossa**.

Linkkejä

[Unkarin tuomioistuinten virallinen verkkosivusto](#)

Päivitetty viimeksi: 30/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.